

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 40/2015
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Τμήμα Δ')

Συνεδρίαση της 17^{ης} Φεβρουαρίου 2015

Σύνθεση:

Προεδρεύων : Στέφανος Δέτσης ως αρχαιότερος Νομικός Σύμβουλος του Κράτους κωλυομένης της Προέδου.

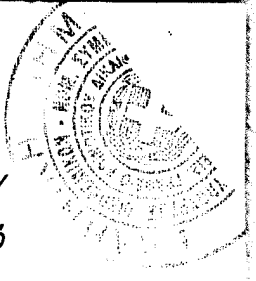
Μέλη : Γεώργιος Κανελλόπουλος, Αικατερίνη Γρηγορίου, Γαρυφαλλιά Σκιάνη, Δήμητρα Κεφάλα, Ευστράτιος Συνοίκης, Παναγιώτης Παππάς, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια : Όλγα Τσιρκινίδου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.(γνώμη άνευ ψήφου).

Αριθμός ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. πρωτ. 2572/84404/30.06.2014 έγγραφο του τέως Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και ήδη Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας (στο εξής ΥΠΑΠΕ), Διεύθυνση Προγραμματισμού και Γεωργικών Διαρθρώσεων, Τμήμα Β' όπως συμπληρώθηκε με το από 19.01.2015 υπηρεσιακό σημείωμα.

Ερώτημα: *α) Η απαγόρευση μεταβίβασης, για οποιονδήποτε λόγο, πάγιων περιουσιακών στοιχείων που έχουν ενισχυθεί, όπως προβλέπεται στο άρθρο 32 παρ. 2 σημείο (ε) της ΚΥΑ 450/2001, περιλαμβάνει την περίπτωση της εκμίσθωσης;*

β) Η εκμίσθωση πάγιων ενισχυθέντων περιουσιακών στοιχείων σε τρίτο αποτελεί εν γένει αθέτηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων της εταιρείας «... Α.Ε.», που έχει ολοκληρώσει επενδυτικό σχέδιο στα πλαίσια του Μέτρου 2.1;

γ) Σε περίπτωση που η εκμίσθωση αποτελεί αθέτηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων της εταιρείας «...Α.Ε.», που έχει ολοκληρώσει επενδυτικό σχέδιο στα πλαίσια του Μέτρου 2.1, επιτρέπεται η ανάκτηση μέρους της καταβληθείσας ενίσχυσης αναλογικά, εφόσον η εκμίσθωση δεν υφίστατο καθ' όλη τη διάρκεια των πενταετών μακροχρόνιων υποχρεώσεων του αλλά για τα δύο έτη αυτής;

δ) Σε περίπτωση που η εκμίσθωση δεν αποτελεί αθέτηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων της εταιρείας «...Α.Ε.», που έχει ολοκληρώσει επενδυτικό σχέδιο στα πλαίσια του Μέτρου 2.1., απαιτείται η εκ των υστέρων αλλαγή δικαιούχου και φορέα της επένδυσης; Εάν απαιτείται, ενδεχόμενος αποκλεισμός του νέου φορέα (μισθωτή) διότι δεν πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας δικαιούχου, συνεπάγεται αθέτηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων της εταιρείας «... Α.Ε.» (εκμισθωτής);

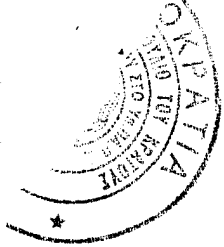
Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Δ' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε ομόφωνα ως ακολούθως:

I. Ιστορικό

Από το έγγραφο ερώτημα προκύπτουν τα κατωτέρω:

1. Στα πλαίσια του Γ' Κ.Π.Σ., με την απόφαση 258090/204/11.01.2007 του τέως Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, εντάχθηκε επενδυτικό σχέδιο στο Μέτρο 2.1.: «Επενδύσεις στην Μεταποίηση και Εμπορία Γεωργικών Προϊόντων» του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης-Ανασυγκρότησης της Υπαιθρου 2000-2006, μετά την 289199/26.06.2005 σχετική αίτηση του οικείου φορέα.

2. Το ενταχθέν επενδυτικό σχέδιο με συνολικό προϋπολογισμό 3.200.000 € (46,43% δημόσια δαπάνη και 53,57% ιδιωτική συμμετοχή) αφορούσε την κατασκευή μονάδας επεξεργασίας-αδρανοποίησης υποπροϊόντων σφαγής (rendering) για την προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας (οικοδομικές, μηχανολογικές κ.λ.π. εργασίες, εξοπλισμός γραφείων ή χώρων προσωπικού, έργα περιβάλλοντος χώρου κ.λ.π.).

3.

3. Η καταβληθείσα στο δικαιούχο-φορέα δημόσια δαπάνη ανήλθε στο συνολικό ποσό των 1.504.680 € και το έργο ολοκληρώθηκε στις 29.12.2008.

4. Μετά την υποβολή αναφοράς προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (1852/58416/ 15.05.2013 εισερχόμενο έγγραφο προς τη Διεύθυνση Προγραμματισμού και Γεωργικών Διαρθρώσεων του ΥΠΑΠΕ) περί μη εφαρμογής της ευρωπαϊκής νομοθεσίας για τη διάθεση ζωικών υποπροϊόντων (ΖΥΠ) από την Ελληνική Δημοκρατία και αίτησης-αναφοράς προς τη Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής του ίδιου Υπουργείου, διενεργήθηκε έλεγχος από τη Διεύθυνση Προγραμματισμού και Γεωργικών Διαρθρώσεων, Τμήμα Β' του αυτού Υπουργείου με σκοπό τη διαπίστωση εάν ο οικείος φορέας τήρησε τις υποχρεώσεις του.

5. Σχετικά συντάχθηκε έκθεση ελέγχου που τέθηκε υπόψη της αρμόδιας Γνωμοδοτικής Επιτροπής του άρθρου 14 της Κοινής Υπουργικής Απόφασης 393393/5188/29.08.2001- ΦΕΚ Β' 1176/2001- εφεξής ΚΥΑ 450/2001. Κατά το πόρισμα της συνταχθείσας σχετικά έκθεσης, διαπιστώνεται παράβαση των όρων υπαγωγής από πλευράς του φορέα μετά τη δημοσίευση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης και εντός του οριζόμενου χρονικού περιορισμού της πενταετίας λόγω:

1).μη τήρησης των όρων της υπαγωγής,

2).διακοπής της παραγωγικής διαδικασίας της μονάδας για το διάστημα 05.06.2012 έως 11.12.2012 (έξι μήνες),

3).εκμίσθωσης των κτιριακών εγκαταστάσεων και του μηχανολογικού εξοπλισμού της ενισχυθείσας μονάδας αδρανοποίησης σε τρίτη επιχείρηση, προτείνεται δε *«η επιστροφή αυτοδικαίως της καταβληθείσας ενίσχυσης ήτοι του ποσού των 1.504.680,00 € όπως προβλέπεται στο άρθρο 32 παρ. 5 της ΚΥΑ 450/2001 καθώς και η εισαγωγή του θέματος στη Γνωμοδοτική Επιτροπή του άρθρου 14 της ανωτέρω ΚΥΑ η οποία, σύμφωνα με την παρ. ε' του παραπάνω άρθρου, είναι αρμόδια να γνωμοδοτεί σχετικά με την επιστροφή ενισχύσεων που έχουν καταβληθεί, προκειμένου να εξεταστεί το ζήτημα της αυτοδίκαιης επιστροφής της καταβληθείσας ενίσχυσης»*.

6. Η Γνωμοδοτική Επιτροπή του άρθρου 14 της ΚΥΑ 450/2001, στην από 03.02.2014 συνεδρίασή της, αποφάσισε την αποδοχή του εν λόγω πορίσματος

ελέγχου και την αναζήτηση του συνόλου της καταβληθείσας στο φορέα ενίσχυσης ως αχρεωστήτως καταβληθείσας.

7. Με το 552/23096/18.02.2014 έγγραφο της Διεύθυνσης Προγραμματισμού και Γεωργικών Διαρθρώσεων, Τμήμα Β' του ΥΠΑΠΕ, το πόρισμα ελέγχου κοινοποιήθηκε στο φορέα ο οποίος κλήθηκε:

1) ή να αποδεχθεί τα αποτελέσματα του ελέγχου με την υποβολή δήλωσης αποδοχής και να επιστρέψει οικειοθελώς το αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό των 1.504.680 €

2) ή να διατυπώσει τις βάσιμες αντιρρήσεις του προς το αποτέλεσμα του ελέγχου, προσκομίζοντας συμπληρωματικά δικαιολογητικά, οπότε θα πραγματοποιηθεί επανέλεγχος, εντός αποκλειστικής προθεσμίας 30 ημερών από την ημερομηνία επίδοσης του εγγράφου που έλαβε χώρα την 06.03.2014.

8. Με το 1103/44333/03.04.2014 έγγραφό του, ο φορέας υπέβαλε τις αντιρρήσεις του προς την έκθεση ελέγχου οι οποίες συνοψίζονται στα εξής:

1).πλημμελής αιτιολογία ως προς τη μη τήρηση των όρων υπαγωγής στο πρόγραμμα (άρθρο 32 παρ. 2 της ΚΥΑ 450/2001).

2) ουσιώδης πλάνη περί τα πράγματα ως προς τη διακοπή της παραγωγικής διαδικασίας της μονάδας,

3) εσφαλμένη ερμηνεία του νόμου ως προς την απαγόρευση εκμίσθωσης της ενισχυθείσας μονάδας,

4) παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας και

5) παραβίαση της αρχής της χρηστής διοίκησης.

9. Σε συνέχεια του 2572/84404/30.06.2014 υποβληθέντος ερωτήματός της η ερωτώσα Υπηρεσία απέστειλε συμπληρωματικά το από 19.01.2015 υπηρεσιακό σημείωμά της στο οποίο αναφέρει τα εξής:

«α)Η Υπηρεσία μας με το υπ' αριθμ. 552/23096/18-02-2014 έγγραφό της κοινοποίησε στο φορέα το πόρισμα ελέγχου όπου διαπιστώνεται παράβαση των όρων υπαγωγής του σχεδίου του λόγω παραβίασης της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, διακοπή της παραγωγικής διαδικασίας για περίοδο έξι (6) μηνών και εκμίσθωση της ενισχυθείσας μονάδας σε τρίτο χωρίς προηγούμενη έγκριση της Υπηρεσίας μας.

β1) Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 249006/2922/29-11-2013 απόφαση της Δ/σης Ανάπτυξης Π.Ε. Ηλείας για ενιαία άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας,

η οποία εκδόθηκε έπειτα από διαπίστωση της αδειοδοτούσας αρχής ότι η εταιρεία «... Ε.Π.Ε.» έχει προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την εκπλήρωση των προϋποθέσεων που της τέθηκαν όσον αφορά την εύρυθμη λειτουργία της επένδυσης.

β2) Επίσης, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 149318/5873/26-06-2012 απόφαση του Γραφείου Αντιπεριφερειάρχη της Π.Ε. Ηλείας, με την οποία αναστέλλεται η υπ' αριθμ. 136842/5255/05-06-2012 απόφαση της ίδιας υπηρεσίας περί προσωρινής διακοπής λειτουργίας της ενισχυθείσας μονάδας αδρανοποίησης.

Από τα παραπάνω, η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι αίρονται μερικώς οι διαπιστώσεις παράβασης των όρων υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου του φορέα.

γ) Συνεπώς η Υπηρεσία μας αναμένει τη Γνωμοδότησή σας επί του ερωτήματος που σας απευθύναμε, σχετικά με την εκμίσθωση της μονάδας σε τρίτο χωρίς προηγούμενη έγκριση της Υπηρεσίας...».

II. Νομικό πλαίσιο

A.A. Το κοινοτικό νομικό πλαίσιο

1. Ο κανονισμός (ΕΚ) με αριθμό 1257/1999 του Συμβουλίου της 17^{ης} Μαΐου 1999 για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ) ορίζει το γενικό πλαίσιο της κοινοτικής συνδρομής που διευκολύνει τη βελτίωση και τον εξορθολογισμό της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων και με τον τρόπο αυτό συμβάλλει στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων αυτών. Η στήριξη αυτή συμβάλλει στην επίτευξη ενός ή περισσότερων από τους ακόλουθους στόχους: τον προσανατολισμό της παραγωγής σε συνάρτηση με τις προβλεπόμενες τάσεις των αγορών ή την ενθάρρυνση της ανάπτυξης νέων διεξόδων για τα γεωργικά προϊόντα, τη βελτίωση ή τον εξορθολογισμό των διαύλων εμπορίας ή των διαδικασιών μεταποίησης, τη βελτίωση της παρουσίασης και της προετοιμασίας των προϊόντων ή την ενθάρρυνση της καλύτερης χρήσης ή εξάλειψης των υποπροϊόντων ή των απορριμμάτων, την εφαρμογή νέων τεχνολογιών, την προώθηση καινοτόμων επενδύσεων, τη βελτίωση και την παρακολούθηση της ποιότητας, τη βελτίωση και την παρακολούθηση των υγειονομικών συνθηκών και την προστασία του περιβάλλοντος (σχετ. το άρθρο 25 του καν. 1257/99

όμοιο και το άρθρο 2 της ΚΥΑ 450/2001) και παρέχεται σε επιχειρήσεις των οποίων μπορεί να καταδειχτεί η οικονομική βιωσιμότητα (άρθρο 26 του καν. 1257/99). Αποκλείεται η στήριξη επενδύσεων στο επίπεδο του λιανικού εμπορίου και η στήριξη επενδύσεων για τη μεταποίηση ή την εμπορία προϊόντων που προέρχονται από τρίτες χώρες (άρθρο 28 του καν. 1257/99).

2. Στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1750/1999 της Επιτροπής για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1257/1999 του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ) ορίζεται:

Άρθρο 48

«1...2.Τα κράτη μέλη καθορίζουν σύστημα κυρώσεων που επιβάλλονται σε περίπτωση αθέτησης των ανειλημμένων υποχρεώσεων και παράβασης των σχετικών κανονιστικών διατάξεων και λαμβάνουν κάθε αναγκαίο μέτρο για να διασφαλίσουν την εφαρμογή του. Οι κυρώσεις αυτές πρέπει να είναι αποτελεσματικές, ανάλογες με τον επιδιωκόμενο στόχο και αποτρεπτικές.3...».

A.B.Το εθνικό νομικό πλαίσιο

1. Με την 258090/204/11.01.2007 απόφαση του τέως Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, εντάχθηκε οριστικά το έργο «ΙΔΡΥΣΗ ΜΟΝΑΔΑΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΔΡΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΥΠΟΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΣΦΑΓΗΣ (RENDERING) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ» με δικαιούχο φορέα την εταιρεία με την επωνυμία «...Α.Ε.» με έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου την 25.08.2006 και λήξη την 30.06.2008.

2. Στην ως άνω απόφαση του Υπουργού τέθηκε μεταξύ άλλων ο όρος (βλ. όρο χορήγησης συνδρομής υπό στοιχείο 12 περ. ι) ότι η υλοποίηση των επενδυτικών σχεδίων διέπεται από τους όρους και προϋποθέσεις του καν. 1257/99 και της 450/2001 ΚΥΑ και τις τυχόν τροποποιήσεις και συμπληρώσεις της (τροποποιηθείσα με όμοιες ΚΥΑ 301150/7896/23.10.2002, 227966/3281/1.4.2003,235763/3418/24.2.2004,262437/2340/31.3.2005, 325500/8280/23.11.2005 και 299460/3065/8.6.2007 οπότε καταργήθηκε με το άρθρο 34 της ΚΥΑ 292313/2622/2009 (ΦΕΚ Β' 1391/2009) και το άρθρο 34 της νεώτερης τροποποιητικής ΚΥΑ 132480/ 386/2011 (ΦΕΚ Β' 850/2011).

(Handwritten signatures)

3. Με την ΚΥΑ 450/2001 (393393/5188/29.08.2001 «Ενίσχυση εμπορίας γεωργικών προϊόντων 2000-2006» -ΦΕΚ Β' 1176/10.09.2001) καθορίζεται η διαδικασία υπαγωγής επενδυτικών σχεδίων μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων σε προγράμματα ενίσχυσης για την περίοδο 2000-2006, καθώς και η διαδικασία καταβολής των ενισχύσεων στους δικαιούχους. Ειδικότερα στην ως άνω ΚΥΑ 450/2001, όπως ίσχυε κατά το χρόνο υποβολής της από 289199/26.06.2005 αίτησης του φορέα ήτοι όπως ίσχυε μετά την τροποποίησή της από την ΚΥΑ 262437/2340/2005 (ΦΕΚ Β' 415/31.03.2005), ορίζεται:

Άρθρο 16

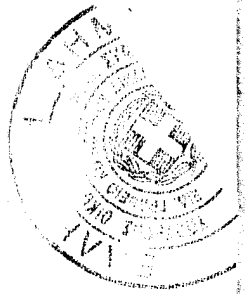
«1...2...3...4...Οποιαδήποτε αλλαγή επέλθει στο επενδυτικό σχέδιο μετά την απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων τόσο στα στοιχεία του φορέα ή της επένδυσης όσο και στο χρηματοδοτικό σχήμα του έργου αποτελεί αντικείμενο τροποποίησης της ανωτέρω απόφασης, η οποία θα πρέπει να γίνει σύμφωνα με το άρθρο 22 της παρούσας».

Άρθρο 22

«1...2...7.Κατηγορίες τροποποιήσεων και απαιτούμενα δικαιολογητικά: α)...β)...γ)Αλλαγή δικαιούχου του επενδυτικού σχεδίου.Απαιτούνται:

- *Παραίτηση του αρχικού δικαιούχου από το έργο και τις ενισχύσεις υπέρ του νέου (υποψηφίου) φορέα,*
- *Δήλωση του νέου φορέα ότι αναλαμβάνει την εκτέλεση του έργου με τους όρους και τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στην απόφαση έγκρισης της επένδυσης,*
- *Καταστατικό (ή εταιρικό) του νέου φορέα,*
- *Ισολογισμοί και αποτελέσματα χρήσεως των τριών (3) τελευταίων ετών, του νέου φορέα...*
- *Βεβαιώσεις φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας του νέου φορέα,*
- *Τίτλοι ιδιοκτησίας του οικοπέδου στο οποίο ο νέος φορέας πρόκειται να υλοποιήσει την επένδυση.*
- *Σύμφωνη γνώμη της Διεύθυνσης Αγροτικής Ανάπτυξης ή Γεωργίας.*

Τα ανωτέρω δικαιολογητικά δεν υποβάλλονται όταν ζητείται αλλαγή φορέα λόγω κληρονομικής διαδοχής αν ο δικαιούχος είναι φυσικό πρόσωπο....».

Άρθρο 32

«1.....2.Επιχειρήσεις των οποίων επενδυτικά σχέδια έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του παρόντος Μέρους μετά την υπαγωγή τους και μέχρι την παρέλευση πενταετίας από την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης της επένδυσης, οφείλουν:

α) Να τηρούν τους όρους της υπαγωγής.

β) Να αποκτούν την κυριότητα του μισθωμένου εξοπλισμού με τη λήξη της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης

γ) Να μη διακόπτουν την παραγωγική δραστηριότητα της επένδυσης, εκτός αν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας, με έγγραφη ενημέρωση εντός ορισμένης προθεσμίας από την επέλευση του λόγου ανωτέρας βίας προς την Διεύθυνση Προγραμματισμού και Γεωργικών Διαρθρώσεων. Η ανωτέρω προθεσμία δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από τις (90) ημέρες μετά την πρόκληση των φαινομένων που προκάλεσαν την ανωτέρα βία.

δ) Να μην παύουν τη λειτουργία της επιχείρησης, εκτός αν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας που προκαλούνται από φυσικά φαινόμενα.

ε) Να μη μεταβιβάζουν για οποιονδήποτε λόγο πάγια περιουσιακά στοιχεία που έχουν ενισχυθεί, εκτός εάν αυτά αντικατασταθούν εντός εξαμήνου από άλλα κυριότητας του φορέα και ανάλογης αξίας, που ανταποκρίνονται στην εξυπηρέτηση της παραγωγικής λειτουργίας της επιχείρησης, με υποχρέωση γνωστοποίησης της αντικατάστασης εντός τριών (3) μηνών στην αρμόδια υπηρεσία. Αιτήματα αντικατάστασης παγίων για κάθε ενισχυόμενη επένδυση δεν μπορούν να εγκριθούν πάνω από δύο φορές.....

7. Α.Εάν ενισχυθείσα επιχείρηση παραβεί τις υποχρεώσεις υπαγωγής πριν από την ολοκλήρωση και έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας: (α)...(β)...Β.Εάν ενισχυθείσα επιχείρηση παραβεί τις υποχρεώσεις υπαγωγής μετά τη δημοσίευση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης και εντός του οριζόμενου στην παράγραφο 2 χρονικού περιορισμού, επιστρέφεται το σύνολο ή μέρος της ενίσχυσης.....».

Άρθρο 34

«1. Η Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης ή Γεωργίας εκάστου νομού δια των αρμοδίων οργάνων παρακολουθεί τα έργα και στο στάδιο λειτουργίας τους για το χρονικό διάστημα που προβλέπεται στο άρθρο 32 παρ. 2 της παρούσας και

ενημερώνει την αρμόδια Διεύθυνση Προγραμματισμού και Γεωργικών Διαρθρώσεων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων...2...3...4. Για τις διαπιστούμενες παρεκκλίσεις ή την παύση της λειτουργίας του έργου, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για την ανάκτηση μέρους ή του συνόλου των ενισχύσεων που έχουν καταβληθεί».

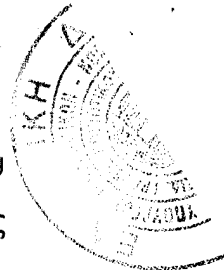
B. Ερμηνεία-ανάλυση

1. Στο νομικό πλαίσιο που αποτελείται από τον καν. 1257/1999 του Συμβουλίου και την ΚΥΑ 450/2001 αναφέρονται αναλυτικά οι υποχρεώσεις των επιδοτούμενων φορέων που εντάχθηκαν στο Μέτρο 2.1.: Επενδύσεις στην Μεταποίηση και Εμπορία Γεωργικών Προϊόντων του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης-Ανασυγκρότησης της Υπαίθρου 2000-2006, τόσο κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου όσο και μετά την ολοκλήρωσή του. Οι υποχρεώσεις και περιορισμοί των φορέων όταν το έργο ολοκληρωθεί αναφέρονται αναλυτικά στο άρθρο 28 του καν. 1257/99 και στα άρθρα 32,34 της ΚΥΑ 450/2001 όπως ισχύει μετά τις τροποποιήσεις της.

2. Η Διοίκηση που εποπτεύει και ελέγχει το έργο ακόμη και μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης και ο συγκεκριμένος φορέας της επένδυσης έχουν δεσμευτεί από μία διμερή-αμφίπλευρη σχέση που στην υπό κανονικές συνθήκες λειτουργία της, δεν μπορεί να μεταβληθεί μονομερώς παραγνωρίζουσα και παραμερίζουσα ειλημμένες υποχρεώσεις και δικαιώματα .

3. Στις ειλημμένες υποχρεώσεις του φορέα περιλαμβάνεται η υποχρέωσή του, σε χρονικό ορίζοντα πενταετίας από την ολοκλήρωση της επένδυσης, να μην μεταβιβάζει για οποιονδήποτε λόγο τα πάγια στοιχεία της επιχείρησής του που έχουν ενισχυθεί, με την εξαίρεση βέβαια που προβλέπεται στη διάταξη του άρθρου 32 παράγραφος 2 περίπτωση ε' της ΚΥΑ 450/2001 και που δεν ενδιαφέρει εν προκειμένω. Η απαγόρευση μεταβίβασης, έχει την έννοια της απαγόρευσης αλλαγής του φορέα επένδυσης χωρίς την τήρηση των προϋποθέσεων του άρθρου 22, παράγραφος 7, εδάφιο γ' της ΚΥΑ 450/2001.

4. Με την ατομική Γνωμ/ση 394/2009 του Ν.Σ.Κ. κρίθηκε ότι, φορέας της επένδυσης είναι αυτός, το σχέδιο του οποίου εγκρίθηκε με αντίστοιχη Υπουργική Απόφαση, αλλαγή δε του δικαιούχου και φορέα της επένδυσης νοείται μόνο με τροποποίηση της Υπουργικής Απόφασης και μπορεί να συμβεί

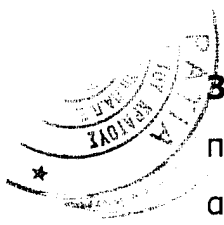
υπό προϋποθέσεις για διάφορους λόγους (π.χ. παραίτηση του αρχικού δικαιούχου υπέρ του νέου υποψήφιου φορέα κατά το άρθρο 22 παράγραφος 7, εδάφιο γ' της ΚΥΑ 450/2001, περίπτωση ανώτερης βίας, συνδρομή εξαιρετικών περιστάσεων, κληρονομική διαδοχή κ.λ.π.).

5. Κατά τη νομολογία, επί παραβάσεως όρου της πράξεως υπαγωγής επενδύσεως στις διατάξεις του επενδυτικού Ν 1892/1990, όπως είναι και η μη ολοκλήρωση του προβλεπομένου στην εγκριτική πράξη επενδυτικού έργου, η αναστολή καταβολής των υπολειπομένων δόσεων της επιχορήγησης, καθώς και η λογικώς αναγκαία για την αναστολή αυτή ανάκληση της πράξης υπαγωγής, χωρεί, ενόψει και του σκοπού εκδόσεως της πράξης υπαγωγής, κατά δεσμία αρμοδιότητα. Αντίθετα, η σχετική διάταξη του Ν 1892/1990 παρέχει στη Διοίκηση διακριτική ευχέρεια να κρίνει, εάν, ενόψει της ανακλήσεως αυτής, θα διατάξει περαιτέρω την επιστροφή του συνόλου ή μέρους μόνον της καταβληθείσας επιχορήγησης, δοθέντος ότι το ζήτημα αυτό της επιστροφής των καταβληθέντων και του ύψους του επιστρεπτέου ποσού επιχορήγησης πρέπει να κρίνεται ενόψει των εκάστοτε ειδικών συνθηκών της υπόθεσης και, ιδίως, επί μη ολοκλήρωσης της επένδυσης, ενόψει του ποσοστού του επενδυτικού έργου που είχε ολοκληρωθεί κατά την εκπνοή της ταχθείσας προς ολοκλήρωση της επένδυσης προθεσμίας, καθώς και του αν το πραγματοποιηθέν μέρος της επένδυσης μπορεί να λειτουργήσει αυτοτελώς ως επιχειρηματική μονάδα (ΣτΕ 2580/14, 3582/2010, 796/09, 3456/2009, 2983/2008, 169/2007, 3423/2005, 2515/04 7μ., 556/2003 κ.α.).

III. Α. Υπαγωγή

1. Εν προκειμένω, στις 29.12.2008 ο φορέας «...Α.Ε.» ολοκλήρωσε το επενδυτικό του σχέδιο ίδρυσης μονάδας αδρανοποίησης και εισήλθε στην παραγωγική λειτουργία χωρίς καμία παράβαση τουλάχιστον μέχρι τις 20.07.2010 οπότε και συντάχθηκε πρακτικό ελέγχου από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Έργου (άρθρο 34 της ΚΥΑ 450/2001).

2. Την 01.08.2011, εκμίσθωσε με ιδιωτικό συμφωνητικό εξαετούς διάρκειας τις κτιριακές εγκαταστάσεις και το μηχανολογικό εξοπλισμό της ενισχυθείσας μονάδας του σε τρίτη επιχείρηση («...Ε.Π.Ε.») η οποία υπεισήλθε στη λειτουργία της μονάδας του φορέα.

3. Για την ως άνω μίσθωση, ο φορέας ενημέρωσε την αρμόδια Υπηρεσία περίπου δύο (2) έτη αργότερα με το 2238/68934/06.06.2013 έγγραφό του αναφέροντας ότι, εκ παραδρομής δεν γνωστοποίησε στη Διοίκηση το εν λόγω μισθωτήριο διότι, κατά την άποψή του, σύμφωνα με την ΚΥΑ που ίσχυε κατά το χρόνο υπαγωγής, απαγορευόταν ρητά η μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων, όχι όμως η εκμίσθωση.

4. Η ως άνω εκμίσθωση πάγιων ενισχυθέντων περιουσιακών στοιχείων του φορέα σε τρίτο κατά παράβαση της διάταξης του άρθρου 32 παράγραφος 2, εδάφιο ε' της ΚΥΑ 450/2001, αποτελεί αθέτηση μακροχρόνιας υποχρέωσης διότι έλαβε χώρα χωρίς την τήρηση των προϋποθέσεων του άρθρου 22, παράγραφος 7, εδάφιο γ' της ΚΥΑ 450/2001 και με καθυστερημένη ενημέρωση της αρμόδιας Υπηρεσίας επισύρει δε την ποινή της επιστροφής του συνόλου ή μέρους της ενίσχυσης (άρθρο 32 παρ. 7B της ΚΥΑ 450/2001).

B. Συμπεράσματα

1. Από τη διατύπωση της διάταξης του άρθρου 32 παράγραφος 7B της ΚΥΑ 450/2001 προκύπτει ότι σε περίπτωση αθέτησης μακροχρόνιας υποχρέωσης εκ μέρους του φορέα με τον τρόπο που έλαβε χώρα στην προκειμένη περίπτωση, η Διοίκηση πρέπει υποχρεωτικά να ζητήσει την επιστροφή της ενίσχυσης έχει όμως διακριτική ευχέρεια ως προς την αναζήτηση του συνόλου ή μέρους αυτής.

2. Το ποσό της επιστροφής θα καθοριστεί από τη Διοίκηση μετά από εκτίμηση των ειδικών συνθηκών της κρινόμενης υπόθεσης και ιδίως του γεγονότος ότι κατά το χρόνο εκμίσθωσης των κτιριακών εγκαταστάσεων και του μηχανολογικού εξοπλισμού της ενισχυθείσας μονάδας σε τρίτη επιχείρηση («...Ε.Π.Ε»), το έργο είχε εκτελεστεί πλήρως και η μονάδα είχε εισέλθει ήδη, προ τριετίας από την εκμίσθωση, σε παραγωγική λειτουργία χωρίς ο φορέας να έχει διαπράξει καμιά άλλη παρατυπία, πέραν της μονομερούς εκμίσθωσης, όπως αναφέρει και η ερωτώσα Υπηρεσία στο από 19.01.2015 υπηρεσιακό σημείωμά της.

IV. Απάντηση

Ενόψει των προεκτεθέντων, το Δ' Τμήμα του Ν.Σ.Κ. γνωμοδοτεί ομόφωνα ότι:
α) Η απαγόρευση μεταβίβασης, για οποιονδήποτε λόγο, πάγιων περιουσιακών στοιχείων που έχουν ενισχυθεί, όπως προβλέπεται στο άρθρο 32, παράγραφος

2, εδάφιο ε' της ΚΥΑ 450/2001 έχει την έννοια της απαγόρευσης αλλαγής του φορέα της επένδυσης χωρίς την τήρηση των προϋποθέσεων του άρθρου 22, παράγραφος 7, εδάφιο γ' της ΚΥΑ 450/2001.

β) Η χωρίς την τήρηση των προϋποθέσεων του άρθρου 22, παράγραφος 7, εδάφιο γ' της ΚΥΑ 450/2001 και με καθυστερημένη ενημέρωση της αρμόδιας Υπηρεσίας, εκμίσθωση πάγιων ενισχυθέντων περιουσιακών στοιχείων σε τρίτο από το φορέα, κατά παράβαση της διάταξης του άρθρου 32 παράγραφος 2, εδάφιο ε' της ΚΥΑ 450/2001, αποτελεί αθέτηση μακροχρόνιας υποχρέωσης που επισύρει την ποινή της επιστροφής του συνόλου ή μέρους της ληφθείσας ενίσχυσης σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 32, παράγραφος 7B της ΚΥΑ 450/2001.

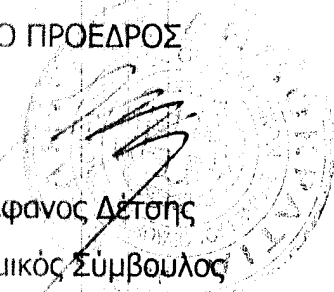
γ) Η διάταξη του άρθρου 32 παρ. 7B της ΚΥΑ 450/2001 παρέχει στη Διοίκηση διακριτική ευχέρεια να κρίνει, εάν, ενόψει της αθέτησης της πιο πάνω υποχρέωσης του φορέα, θα διατάξει την επιστροφή του συνόλου ή μέρους μόνον της καταβληθείσας επιχορήγησης, δοθέντος ότι το ζήτημα του ύψους του επιστρεπτέου ποσού επιχορήγησης πρέπει να κρίνεται ενόψει των εκάστοτε ειδικών συνθηκών της υποθέσεως. Θετικά θα πρέπει να αξιολογηθεί το γεγονός ότι η παράβαση έλαβε χώρα μετά την πάροδο τριετίας από την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της επιχείρησης.

δ) Λόγω της καταφατικής απάντησης στο τρίτο υποερώτημα παρέλκει η απάντηση στο τέταρτο υποερώτημα.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 12-03-2015

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Στέφανος Δέσης
Νομικός Σύμβουλος
Του Κράτους

Η Εισηγήτρια

Όλγα Τουρκινίδου
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.